

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 28.05.2019

Dykkar ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (oppgje ved svar):
2015/4557

Saksbehandlar:
Johan Danielsen

Endeleg avgjerd av klage på løyve til utsetting av sitkagran til skogbruksformål på gnr/bnr 80/6 i Bjerkreim kommune

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Rogaland sitt vedtak av 16.03.2015 om å gi Ivar Hetland løyve til utsetting av sitkagran på gnr/bnr 80/6 i Bjerkreim kommune. Klager får ikkje medhald.

Vi viser til klage frå Naturvernforbundet, SABIMA og WWF på Fylkesmannen i Rogalands vedtak av 16.03.2015. Klagesaka ble sendt til direktoratet frå Fylkesmannen i brev av 29.05.2015.

Sakens bakgrunn

Fylkesmannen i Rogaland ga i vedtak av 16.03.2015 Ivar Hetland (søker) løyve til utsetting av 12000 planter av sitkagran (*Picea sitka*) til skogproduksjon på 75 dekar utmarksbeite med edellauvskog, myr og kysthei på gnr./bnr. 80/6 i Bjerkreim kommune, jf. §§ 5 og 7 i forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål.

Naturvernforbundet, SABIMA og WWF (klager) klaga på vedtaket i brev av 17.04.2015. Fylkesmannen endra ikkje vedtaket sitt, og sendte klagesaka til endeleg avgjerd hos Miljødirektoratet i brev dagsett 29.05.2015. Ettersom saken har blitt liggande ble fylkesmannen kontakta om det har skjedd endringar i høve til eigedomsforhold og anna. Fylkesmannen opplyste i nettbrev dagsett 15.02.2019 at eigdommen er overdregen til ny eigar; Ramona Janet Hetland frå førre eigar Ivar Hetland.

Korrespondanse mellom Fylkesmannen i Rogaland og Bjerkreim kommune knytt til spørsmål om brot på bærekraftforskrifta ligg ved nettbrevet. Spørsmålet om brot på bærekraftforskrifta gjeld nygrøfting av myr eller sumpskog. Bjerkreim kommune gjer i sitt brev dagsett 28.10.2016 reide for deira syn som er at grøftinga ikkje er i strid med nemnde forskrift.

Merknader frå klager

Naturvernforbundet, SABIMA og WWF (klager) meiner at det er gitt løyve til utsetting av sitkagran på områder der det kan være trua arter og naturtypar. Klager meiner og at utplantingsområdet ligg nær områder der det er registrert fleire raudlista arter (bl.a. klokkesøte), hule eiker og sårbare naturtypar. Klager peiker på mangelfulle vurderingar og kartlegging, og at søknaden må avslåast.

Fylkesmannen sine vurderingar

Fylkesmannen har i sitt vedtak av 16.03.2015 vurdert søknaden etter prinsippa i naturmangfoldloven. Vilråa for klage er oppfylt både når det gjeld klageinteresse og tidsfrist.

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no | Internett: www.miljodirektoratet.no | Organisasjonsnummer: 999 601 391

Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo|

Besøksadresser Statens naturopsyns lokalkontorer: Se www.naturopsyn.no

Fylkesmannen nemner desse naturverdiane i sakshandsaminga si:

Område namn	Naturtype/art	Verdikategori	Avstand til utsettingsområdet
Hetland	Gammal fattig edellauvskog	A - svært viktig	30 m
Hetland	Kvit tigerspinnar	EN - Sterkt true	400 m
Hetland	Grått lyngheifly	NT - Nær trua	400 m
Hetland	Gulflekksmygar	NT - Nær trua	400 m
Nålknuten	Klokkesøte	VU - Sårbar	1050 m
Dybingenmyrene	Intakte låglandsmyrer	B - Viktig	1180 m
Engjadalen	<i>Saurostia firma</i> (edderkopp)	VU - Sårbar	1500 m
Tengesdal	Beiteskog	B - Viktig	1860 m
Grastjørna	Intakte låglandsmyrer	B - Viktig	1940 m
Ognavatn	Intakte låglandsmyrer	B - Viktig	1980 m

Fylkesmannen sin konklusjon er at bortsett frå myr, noko edellauvskog og enkelte store eiker og gadd, er ikkje tiltaket en vesentleg trussel mot viktige naturverdiar. Fylkesmannen si vurdering er at, ettersom området alt har betydelege areal med utanlandske tre og på bakgrunn av dominerande vindretning, vil dette kunne gjere spreiding mindre sannsynleg. Fylkesmannen opprettheld vedtak av 16.03.2015 i oversending av klage i brev av 29.05.2015.

Rettsleg grunnlag

Formålet med forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (forskriften) er å hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 1. Etter til § 5 er det krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål. Vurdering av løyve til utsetting, skal vege omsynet til uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 7 første ledd og andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven (nml) § 14. Prinsippa i nml § 8 til 12 leggast til grunn som retningslinjer for vurderinga, jf. nml § 7.

Miljødirektoratet er klageinstans i saken og kan prøve alle sider av saken. I klagebehandlinga kan vi ta omsyn til nye omstende, jf. forvaltningsloven § 34. Klagen er fremma før klagefristen og behandlast, jf. forvaltningsloven § 29.

Kunnskap om Sitkagran

Sitkagran er i Artsdatabanken sin risikovurdering i 2018 kategorisert til svært høg risiko (SE). En grunn til den høge risikoplasseringa er at sitkagran klart spreier seg til kystlynghei, kulturpåverka tørre areal, ulike opne naturtypar og forstyrta mark. Sitkagran er det treslaget med flest registrerte forvilla funn i Artsdatabanken sin Fremmedartsbase. Kongleproduksjonen hos sitkagran begynner i ung alder, gjerne på ca. 20 år gamle trær. Produksjonen av frø er stor, og arten ser til å ha gode kongleår med 3-5 år imellom. Arten foryngar seg i mindre grad i svært skuggefull skog, men etablerer seg godt på mineraljord og tynne mosedekker, dels i halvskygge. De fleste dokumenterte naturleg spreidde trea står innanfor 200 meter frå opphavsbestanden.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet finn at Fylkesmannen i Rogaland har vurdert saken i tråd med gjeldande lov- og forskrift. Fylkesmannen har ikkje gjeve klaga oppsettjande verknad. Vilråa for klage er oppfylt både når det gjeld klageinteresse og tidsfrist.

Miljødirektoratet legg vekt på disse tilhøva:

- Sitkagran (*Picea sitchensis*) har i Artsdatabankens risikovurdering i 2012 og 2018 havna i kategorien svært høg risiko (SE). Særleg grunna spreiding inn i kystlynghei (sterkt truet, jf. Norsk rødliste for naturtyper 2011)
- Plantinga av sitkagran skjer i et område med utmarksbeite, som består av edellauvskog, myr og kysthei
- Miljødirektoratet fekk 14.09.2016 opplyst frå Fylkesmannen om en ved synfaring ble funne betydelege mengder (meir enn 500 individ) av klokkesøte i en del av utplantingsområdet. (Registrert i naturbase 01.09.2016)

- Det registrert etter høve mange viktige sårbare naturverdiar frå nært (30-400 m) til middels langt unna (1-2 km) utplantingsområdet
- Söker opplyser at det alt er store areal med sitkagran omkring utplantingsområdet Fylkesmannen har sitt vedtak ikkje varsla at ei klage kan føre til oppsetjande verknad eller så langt vi kan sjå varsla slik når det vart klaga på vedtaket og lovleg utplanting har etter alt og dømme skjedd i tråd med foryngingsplikta jf. Skogbrukslova § 6
- Det har gått om lag fire år sedan søknad om utplanting ble levert fylkesmannen
- Egedommen har skifta eigar i mellomtida

Sjølv om utplantingsområdet kunne vore betre kartlagt når fylkesmannen ga løyve til utplantinga finn vi at kunnskapsgrunnlaget var godt nok til å gjere et vedtak, jf. nml § 8. Det at det er store areal med sitkagran omkring utplantinga kan brukast som argument både for og mot planting på nye areal.

Dei mange viktige og sårbare naturtypene og artene i områda rundt plantefeltet talar mot løyve. På same måte talar det at det var klokkesøte (VU - sårbar på Raudliste for norske artar 2015) på arealet mot løyve. Denne førekomsten var på den andre sida ikkje kjend for fylkesmannen da søknad om løyve vart handsama 16.03.2015.

Området vart grøfta mellom 11.06.2015 og 23.08.2015. Fylkesmannen sette i sitt løyve til planting 16.03.2015 vilkår om at det ikkje skulle gravast nye grøfteløp i, eller rundt myr på planteområdet det søkt om planting på. Fylkesmannen kontakta kommunen 24.10.2016 og bad om vurdering av om grøftinga strei mot bærekraftforskriftens § 5: "*nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon er forbode*". Kommunen svarte på dette 28.10.2016. I sitt brev konkluderer kommunen med at dette ikkje er myr og at tiltaket ikkje har ført med seg vesentleg skade på naturmiljø og friluftsliv. Sakshandsamar hos kommunen finn at det er berre 30 cm jord over steinane på dei største strekningane med grøfter. Bilete som er lagt ved saka viser at vesentlege deler av grøftene har torvliknande jord som er langt tjukkare enn 30 cm. Klager har ikkje klaga på at det ikkje er reagert mot grøftinga og fylkesmannen ser ut til å godta kommunen si vurdering.

Miljødirektoratet finn at denne plantinga saman med grøftinga er uheldig i høve til biologisk mangfald. Fylkesmannen sitt vedtak ble gjort etter beste skjønn med det kunnskapsgrunnlaget som låg føre. Manglande opplysning om at det ikkje skal plantast før klagefristen er ute og manglande oppsetjande verknad av klage veg mot omgjerding av vedtak. Vi finn ikkje at det er overvegande klart at utplanting av sitkagran aleine utgjør vesentleg fare for naturmangfaldet.

Saka er om lag 4 år gamal. Eigendommen er overdregen til annan eigar mens saka har vore til klagehandsaming. Det er derfor ikkje aktuelt å pålegge den ansvarlege å rette etter naturmangfoldloven § 69.

Etter ei samla vurdering finn vi ikkje grunnlag for å gjere om på vedtaket gjort av Fylkesmannen i Rogaland 29.05.2015.

Vedtak

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Rogalands sitt vedtak av 16.03.2015, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Ivar Hetland får løyve til utsetting av 12000 planter av sitkagran (*Picea sitka*) til skogproduksjon på 75 dekar utmarksbeite med edellauvskog, myr og kysthei på gnr./bnr. 80/6 i Bjerkreim kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 466 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7. Vilkåra i fylkesmannen sitt løyve frå 16.03.2015 gjeld.

Miljødirektoratet kan, i samsvar med naturmangfoldloven § 67, oppheve, endre eller sette nye vilkår i løyvet ved uventa vesentlege skadeverknader for naturmangfaldet. Det same gjelder om tiltakshavar gjentakande eller samanhengande bryt med det som er bestemt etter loven.

Miljødirektoratets vedtak er endelig og kan ikke klagast på vidare, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - vel digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59	4001	Stavanger
Ivar Hetland	Hetlandsvegen 347	4387	BJERKREIM
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO